

דברי מהדורא תליתאי תורה תכג

יהודא דלא דרשינן טעמיה דקרא היינו להקל ולפטור מהמצות עשה במקום שאין נוהג הטעם ע"כ ס"ל להש"ס דילן דהוא שלא לצורך מה דקתני במתני' דשלוח הקן נוהג בין בפני הבית וכו' דהגם דלפי טעם הנזכר לא היה צריך לנהוג בפני הבית קודם הגלות והחורבן אבל ממילא לא דרשינן לר"י טעמיה דקרא להקל מהמצוה עשה גם כשאין נוהג הטעם כנזכר על כן הוא בעל כרחו שלא לצורך מה דתני שנוהג גם בפני הבית כנזכר. ואתי שפיר ונכון בעה"י:

מז. מה שאומרים העולם ובפרט ההמון בין החסידים כי יא"צ של צדיק הוא נחשב כמו ג' ימים מקודם וג' ימים לאח"ז ונמצא הוא שבוע שלם (היינו ג' ימים מקודם וג' ימים לאחריו ויום היא"צ בעצמו. ס"ה) ז' ימים וכזאת לא שמענו לא בנגלה ולא בנסתר והיה לי פתחון פה לפני כ"ק אאמו"ר זי"ע והגיד והסכים לדברינו שכנראה נשתרבו זה בטעות ממ"ש בפע"ח [שער ספה"ע פ"ז] שהאריז"ל הלך למירון בל"ג בעומר עם בני ביתו והיה שם ג' ימים ובע"כ הכונה פשוטה כמו שנוהגים גם עתה בדורותינו שם שהולכים ביום ל"ג בעומר לשם ועושים ההדלקה בערב אור ל"ג בעומר ושוהין שם ביום (ל"ג בעומר) ובערב השני עושים גם כן הדלקה ולמחרתו (שהוא יום הג' לביאתם שם) מתפללים ואח"כ הולכים לביתם לשלום [ויש לו שורש וסמך מה שעושים שם לינה עד יום שלאחר ל"ג בעומר שטעון לינה כמו עולי רגל בתג שטעון לינה כדברי חז"ל [חגיגה דף י"ז ע"א] ופנית בבקר והלכת לאהלך, וכדדריש [זוה"ק ח"ב ל"ח ע"א] על שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה' דא רשב"י דהוי כמקבל אפי שכינתא ברג"ל וזהו הלולא דרשב"י וכמ"ש רש"י [בסוף יבמות] בשם תשובת הגאונים קדמונים שנקרא בש"ס שם יומא דרגל"א יום שמת בו אדם גדול שמתכנסין על קברו שם וכו' עיי"ש ובפרט לרשב"י שנקרא כן כעולה רגל כנדרש על שלש פעמים בשנה וגו' כנ"ל על כן טעון לינה] וממנה י"ל נשתרבו הטעות למוסיפים עוד ואומרים יא"צ של צדיק ג' ימים מקודם וג' ימים לאחריו ובאמת

תכד דברי מהדורא תליתאי תורה

הוא רק ג' ימים היינו יום שלפניו ושלאחריו וכן נהג אאמו"ר זי"ע שלא לומר תחנון ביום שלפני ל"ג בעומר וגם יום שלאחריו מטעם הג"ל ולא משום שהוא יום בין הז' ימים דפסח שני שנוהגים קצת גם כן שלא לומר תחנון בהם זהו טעות ביחוס של הז' ימים אלו לענין תחנון דאם כן גם עד אז לא יאמרו היינו מפסח ראשון עד אז וכמפורש בזה"ק שם כמו שביארנו בארוכה בעה"י בשער יששכר [מאמר פיסחא זעירא] ועיין בדברינו בחמשה מאמרות [נוסח התפלה אות ל"ב ואות ל"ו] וגם לאותן שאין אומרים תחנון ביום יא"צ של צדיק הוא בודאי טעות גמור דאין לך יום בכל השנה שאין בו יא"צ הרבה של גאוני וקדושי עליון וגם מלהקת נביאים ותנאים ואמוראים זי"ע ונמצא אתה מוציא לעז על הראשונים כל הצדיקים שאומרים תחנון בכל יום שהוא יומא דהלולא שלהם (ונשתרשב הדבר גם כן בטעות מ"ש בשם קדוש אחד מדבר והוא לגרמיה וטעמיה דעביד וכמ"ש שם במאמר [נוסח התפלה אות ל"ב]) וכמקובל מאבותי הקדושים זי"ע.

ואאזמו"ר הקדוש זי"ע מפה"ק רגז ושחק על המחסרים תחנון וי"ג מדות ביום יאר"צ של צדיק יהיה מי שיהיה כי אין לך יום שאין בו הרבה יא"צ מקדושי עליון הראשונים ז"ל וכנ"ל מילתא בטעמא. אולם באותה עיר אשר מונח הצדיק ביום היא"צ שלו שמתכנסין מקרוב ומרחוק על קברו וזהו נקרא יומא דרגל"א בדברי רז"ל ורש"י [סוף יבמות] כנ"ל על כן אין אומרים תחנון בו בבחינת מוע"ד ורגל"א [וליתר שאת נהגנו מכ"ק אאמו"ר הק' זי"ע ביום דהלולא של אביו אאזמו"ר הה"ק מוהר"ר שלמה זי"ע אבדפה"ק (כ"א סיו"ן וסימנך כס"א שלמ"ה) עושים סיום מסכת בתבורא ש"ס והוא בדברי רז"ל סיום מסכת עבידנא יומ"א טב"א לרבנן כדאמרינן בשבת [דף קי"ט ע"א] ועיין בש"ע יו"ד [סימן רמ"ה סעיף כ"ו ובש"ך שם] ואמרו רבנן בכפיל"א בזה יומא טב"א וגם יומא דרגל"א בעיר אשר בו חלקת מחוקק ספון אבל אינו ענין למי שאינו בעיר ההוא מהבאים על קברו כנ"ל ושאני רשב"י בזה ביומא

דברי מהדורא תליתאי תורה תכה

דהלולא דיליה מכל הצדיקים דהא מי לנו גדול ממשה רבינו שנפטר בו' אדר והוא יום תענית ממיתת הצדיקים משה רבינו ויהושע בן נון ורשב"ג וכו' כמבואר בש"ע או"ח [סימן תק"פ] וטעם הדבר כבר מבואר בסה"ק על כל פנים לל"ג בעומר מצינו שורש רק ליום שלפניו ושלאחריו כנ"ל מפע"ת. אמנם נפלאתי בראותי בשער הכונות [ענין ספה"ע דרוש י"ב] וז"ל ראיתי למוז"ל שהלך לשם (למירון על קברי רשב"י ור"א בנו) פ"א ביום ל"ג בעומר הוא וכל אנשי ביתו וישב שם שלשה ימים ראשונים של השבוע ההוא עכ"ל ולא ידעתי פתרון הדברים מה טיבם של "שלשת ימים הראשונים של השבוע ההוא" שכתב בלשונו הקדוש אם היה חל אז ל"ג בעומר ביום ב' (ע"כ ישב יום שלפניו ושלאחריו שהוא ג' ימים הראשונים מהשבוע) זה אינו באפשרות לחול ל"ג בעומר ביום ב' כי לא בד"ו פסח כנודע ואם היה חל אז ל"ג בעומר ביום א' וישב ב' ימים אח"כ או ל"ג בעומר חל אז ביום ג' וישב שני ימים מקודם עכ"פ לג' ימים מקודם (היא"צ) וג' ימים לאחריו בודאי אין מקור כנוצר וזכות הצדיקים יגן עלינו, בכל עניננו, במהרה בימינו: [ועיין לקמן אות פ"ג]:

מז. בבעל הטורים [פרשת במדבר א' נ'] כתב וזהו שאמרו אין אדם נעשה שוטר מלמטה אלא אם כן נעשה רשע מלמעלה ועיין בתפארת בנים לאאמו"ר זי"ע [עה"ת פרשת במדבר] מ"ש בזה לדרכו בקודש. והנה מצאתי עוד בראשון קדמון יותר בפירוש המשניות להרמב"ם [פ"א דאבות משנה ט'] שכתב בלשונו כמו שאמרו כיון שנתמנה אדם פרנס על הצבור מלמטה נעשה רשע מלמעלה. והוא דבר תמוה ופלא והנה כפי לשון שהביא בבעל הטורים כנ"ל נעשה "שוטר" מלמטה י"ל כפשוטו היינו כמ"ש בפרשת שופטים היינו שוטרים הרודים את העם במקל ולא מיבעיא אם הוא נתמנה שוטר אצל אויבנו פלילים ערכאות אומות העולם בודאי הוא נעשה הרשע מלמעלה כי הוא ראוי לאותו אומנות להיותו אכזרי במזגו וטבעו כי לולא זאת לא היה יכול ליקח עליו אומנות ומשרה זו וגם כי יגיע לו בע"כ להכות את בני ישראל